

“Tasdiqlayman”

**Toshkent shahridagi Turin
politehnika universiteti rektori**

O.A. To‘ychiyev

2025-yil “ ”

**08.00.03 – «SANOAT IQTISODIYOTI» IXTISOSLIGI BO‘YICHA
MUTAXASSISLIK FANIDAN TAYANCH DOKTORANTURAGA
KIRISH IMTIHONI UCHUN DASTUR**

TOSHKENT-2025

Tuzuvchilar:

A.A.Hoshimov, iqtisodiyot fanlari
doktori, TTPU

M.B.Sultonboeva, iqtisodiyot fanlari
doktori, dotsent, TTPU

Taqrizchi:

V.K.Yarashova, iqtisodiyot fanlari
doktori, professor, TDIU

Mazkur dastur universitet Kengashining 2025-yil 26-sentyabr majlisida
muhokama qilinib, ma'qullangan (7/25-sonli bayonnoma)

KIRISH

Mazkur dastur 08.00.03 – *Sanoat iqtisodiyoti* ixtisosligi bo'yicha tayanch doktoranturaga (PhD) kiruvchilar uchun mo'ljallangan bo'lib, Davlat ta'lim standartlari asosida ishlab chiqilgan. Dastur uch qismdan iborat:

1. Sanoat iqtisodiyoti nazariy asoslari.
2. Sanoat tarmoqlari va ularning rivojlanish xususiyatlari.
3. Sanoat korxonalarida samaradorlik va raqobatbardoshlikni ta'minlash yo'llari.

ASOSIY QISM

Sanoat iqtisodiyoti nazariy asoslari

Sanoat iqtisodiyoti fanining predmeti va vazifalari. Sanoat tarmoqlarining o'rni va ahamiyati. Sanoatning milliy iqtisodiyotdagi roli. Sanoat tarmoqlarining tasnifi va tarkibiy tuzilishi. Sanoat ishlab chiqarish jarayonining iqtisodiy mohiyati. Sanoatning ishlab chiqarish omillari va ularning samaradorligi.

Sanoat tarmoqlari va ularning rivojlanish xususiyatlari

Og'ir va yengil sanoatning iqtisodiy xususiyatlari. Mashinasozlik, kimyo, metallurgiya, energetika tarmoqlarining rivojlanishi. Yangi sanoat tarmoqlari va texnologiyalar: elektronika, avtomobilsozlik, axborot texnologiyalari. Hududiy sanoat siyosati va ishlab chiqarishni joylashtirish masalalari. Sanoatni modernizatsiya qilish, texnik qayta jihozlash va innovatsion rivojlanish.

Sanoat korxonalarida samaradorlik va raqobatbardoshlik

Sanoat korxonalarining ishlab chiqarish samaradorligi va uni oshirish omillari. Mehnat unumdorligi va ishlab chiqarish xarajatlari. Sanoat korxonalari moliyaviy-iqtisodiy tahlili. Investitsiyalar va sanoat korxonalarini moliyalashtirish manbalari. Innovatsion faoliyat va texnologik yangilanish. Raqobatbardoshlik va klasterlashuv jarayonlari. Barqaror rivojlanish va ekologik xavfsizlik omillari.

TAVSIYA ETILGAN ADABIYOTLAR

1. Samuelson P., Nordhaus W. "Economics". – McGraw-Hill, 2015.
2. Porter M. "The Competitive Advantage of Nations". – Harvard Business School Press.
3. Schumpeter J. "The Theory of Economic Development". – Harvard, 1934.
4. Varian H. "Intermediate Microeconomics". – Norton, 2010.
5. Stiglitz J. "Economics of the Public Sector". – Norton, 2015.
6. Vahobov A.V., Tursunov A.A. "Sanoat iqtisodiyoti". – Toshkent: Iqtisodiyot, 2016.
7. O‘rinboyev B.O. "Sanoat tarmoqlari iqtisodiyoti". – Toshkent: Iqtisodiyot va huquq dunyosi, 2018.
8. Qurbonov Sh.A. "Investitsiyalar iqtisodiyoti va sanoatni rivojlantirish". – Toshkent: Fan va texnologiya, 2020.
9. Azizov Sh., Sattorov B. "Milliy iqtisodiyot va tarmoqlar". – Toshkent: Universitet, 2019.
10. Bozorov T.A. "Korxona iqtisodiyoti va menejmenti". – Toshkent, 2017.
11. Raxmatov N. "Innovatsion rivojlanish va sanoat iqtisodiyoti". – Toshkent: Innovatsiya, 2021.
12. Xasanov I. "Iqtisodiy tahlil va sanoat samaradorligi". – Toshkent: Iqtisodiyot, 2018.

IMTIHON SAVOLLARI

Sanoat iqtisodiyoti nazariy asoslari

1. Sanoat iqtisodiyoti fanining predmeti va vazifalari.
2. Sanoatning milliy iqtisodiyotdagi o'rni va ahamiyati.
3. Sanoat tarmoqlarining tasnifi va tarkibiy tuzilishi.
4. Sanoat ishlab chiqarish jarayonining iqtisodiy mohiyati.
5. Ishlab chiqarish omillari va ularning samaradorligi.
6. Ishlab chiqarish quvvatlari va ularni samarali ishlatish.
7. Mehnat samaradorligi va uni oshirish usullari.
8. Ishlab chiqarish xarajatlari va ularning turlari.
9. Sanoat korxonalarining foydasi va rentabelligi.
10. Sanoat ishlab chiqarishning innovatsion rivojlanish yo'nalishlari.

Sanoat tarmoqlari va ularning rivojlanish xususiyatlari

1. Og'ir sanoat tarmoqlarining iqtisodiy xususiyatlari.
2. Yengil sanoat tarmoqlarining rivojlanish omillari.
3. Mashinasozlik sanoati va uning iqtisodiy o'rni.
4. Energetika tarmoqlari va ularning milliy iqtisodiyotdagi roli.
5. Kimyo sanoatining rivojlanish xususiyatlari.
6. Elektronika va axborot texnologiyalari sanoatining istiqbollari.
7. Hududiy sanoat siyosati va ishlab chiqarishni joylashtirish masalalari.
8. Sanoatni modernizatsiya qilish va texnik qayta jihozlash.
9. Innovatsion texnologiyalar va sanoat taraqqiyoti.
10. Barqaror rivojlanishda sanoatning ekologik jihatlarini.

Sanoat korxonalarida samaradorlik va raqobatbardoshlik

1. Sanoat korxonalari samaradorligini baholash mezonlari.
2. Mehnat unumdorligini oshirishning zamonaviy usullari.
3. Korxona xarajatlarini tahlil qilish va ularni kamaytirish yo'llari.
4. Sanoat korxonalarining moliyaviy holatini tahlil qilish.
5. Investitsiyalar va sanoat korxonalarini moliyalashtirish manbalari.
6. Innovatsion faoliyat va texnologik yangilanishning sanoatdagi roli.
7. Raqobatbardoshlik tushunchasi va uni oshirish omillari.
8. Sanoat klasterlari va ularning afzalliklari.
9. Xalqaro tajriba asosida sanoatni modernizatsiya qilish.
10. Sanoat korxonalarida ekologik xavfsizlik va ijtimoiy mas'uliyat.

BAHOLASH MEZONLARI

a) **“5” (a’lo)** baho uchun talabgorning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Xulosa va qaror qabul qilish;
- Ijodiy fikrlay olish;
- Mustaqil mushohada yurita olish;
- Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
- Mohiyatini tushunish;
- Bilish, aytib berish;
- Tasavvurga ega bo‘lish;

b) **“4” (yaxshi)** baho uchun talabgorning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Mustaqil mushohada yurita olish;
- Olgan bilimlarini amalda qo‘llay olish;
- Mohiyatini tushunish;
- Bilish, aytib berish;
- Tasavvurga ega bo‘lish;

c) **“3”(qoniqarli)** baho uchun talabgorning bilim darajasi quyidagilarga javob berishi lozim:

- Mohiyatini tushunish;
- Bilish, aytib berish;
- Tasavvurga ega bo‘lish;

d) talabgorning bilim darajasi **“2” (qoniqarsiz)** deb quyidagi hollarda baholanadi:

- Aniq tasavvurga ega bo‘lmaslik;
- Javoblarda xatoliklarga yo‘l qo‘yilganlik;
- Bilmaslik

Kafedra mudiri

A.A.Hoshimov